

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 423/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. septembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou MAĎAR & Partners, s. r. o., Námestie Š. Moyzesa 26, Banská Bystrica, za ktorú koná konateľ a advokát JUDr. Miloš Maďar, PhD., LL.M., pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 39 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 So 11/2014 z 11. februára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 39 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 So 11/2014 z 11. februára 2015.

Ako vyplýva zo sťažnosti sťažovateľa, najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 10 So 11/2014 z 11. februára 2015 na odvolanie Sociálnej poisťovne – ústredia (ďalej len „Sociálna poisťovňa“) zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 26 Sd 20/2013-30 z 24. októbra 2013 a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Citovaným rozsudkom krajský súd zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) napadnuté neprávoplatné rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. 48112014100 z 12. decembra 2012 a vrátil jej vec na ďalšie konanie. Sťažovateľ uviedol, že toto rozhodnutie Sociálnej poisťovne je už deviate rozhodnutie v tej istej veci priznania starobného dôchodku od 7. júna 2005 na základe žiadosti sťažovateľa z 20. júna 2006.

Podľa názoru sťažovateľa Sociálna poisťovňa *«po predchádzajúcom rozhodovacom procese, spočívajúcom na zákonne nepodložených úvahách zisťovania skutkového stavu a aplikácie práva, dospela postupom v súlade so zákonom o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z. k stanoveniu správnej sumy starobného dôchodku ku dňu 07. 06. 2005 v čiastke 13.065,-Sk. Túto sumu však bez opory v zákone označila ako „teoretickú sumu starobného dôchodku“ a krátila ju na sumu 3.670,-Sk. Krátenie vykonala v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, odvolávajúc sa na čl. 33 ods. 2 Dohovoru a rozhodnutie č. 55 zverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 5/2011 (ďalej len „rozhodnutie č. 55“).*

Zo žiadneho platného všeobecne záväzného právneho predpisu nevyplýva pre SP oprávnenie krátiť sumu starobného dôchodku z dôvodu, že je žiadateľ poberateľom výsluhového príspevku priznaného podľa zákona č. 73/1998 Z. z., považovaného podľa ustanovenia § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. za výsluhový dôchodok. Neoprávneným postupom SP pri stanovení sumy starobného dôchodku odporujúcemu zákonu č. 461/2003 Z. z., Dohovoru a čl. 12 ods. 1, 2 Ústavy SR som bol poškodený na základných právach

a slobodách na primerané hmotné zabezpečenie v starobe zaručených v čl. 39 ods. 1, 3 v spojení s čl. 51 Ústavy SR.»

...

Sťažovateľ tiež podotkol, „že zákon č. 461/2003 Z. z. bol od jeho prijatia novelizovaný viac ako 50-krát. Keby bol chcel zákonodarca riešiť problém súbehu nároku na výplatu výsluhového príspevku považovaného za výsluhový dôchodok podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z., s nárokom na výplatu starobného dôchodku rovnakým spôsobom, ako je riešený súbeh výsluhového dôchodku so starobným dôchodkom, nebolo by v prechodných ustanoveniach zákona č. 461/2003 Z. z. potrebné znenie ustanovenia § 255 ods. 5, resp. by ho už bol za viac ako 12 rokov jeho platnosti zmenil alebo zrušil. Pritom ani NS SR nemá pochybnosti o tom, že výsluhový príspevok považovaný za výsluhový dôchodok nie je rovnocenný s výsluhovým dôchodkom vzhľadom na iný spôsob jeho výpočtu. (Rozsudky NS SR č. 9So/116/2009 zo dňa 30.06. 2010 a č. 9So/159/2011 zo dňa 31.10. 2012.)“.

Ako ďalej zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, v danej veci ide celkovo o tretie rozhodnutie vo veci starobného dôchodku sťažovateľa.

Sťažovateľ pripojil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 9 So 116/2009 z 30. júna 2010, ktorým najvyšší súd zmenil rozsudok krajského súdu č. k. 21 Sd 153/2007-59 z 8. apríla 2009 v napadnutej potvrdzujúcej časti tak, že rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. 4811201410 z 25. januára 2008 a 10. februára 2009 o zamietnutí žiadosti o starobný dôchodok zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie; vo zvyšku odvolanie sťažovateľa odmietol. Najvyšší súd vyhodnotil ako nesprávny záver krajského súdu, že „navrhovateľ ku dňu 7. júna 2005 nespĺňa podmienky pre nárok na starobný dôchodok podľa § 65 a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, lebo od 1. septembra 1999 mu bol priznaný výsluhový príspevok podľa § 210 a § 211 ods. 1 písm. d) zákona č. 73/1998 Zb., ktorý bol od 1. júla 2002 prekvalifikovaný na výsluhový dôchodok podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov, pričom pre nárok a výšku výsluhového príspevku bola zhodnotená doba od 2. augusta 1967 do 30. júla 1969

a od 1. decembra 1975 do 31. augusta 1999 v I. kategórií funkcií. Obdobie výkonu služby policajta navrhovateľ získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom odporkyne, že pre nárok na starobný dôchodok nie je možné zohľadniť uvedenú dobu výkonu služby policajta a zaradenú do I. kategórie funkcií. Navrhovateľ pre vznik nároku na starobný dôchodok nesplnil podmienku dovŕšenia dôchodkového veku 62 rokov, ktorý dovŕši až 20. novembra 2010. Nedovŕšil vek 55 rokov do nadobudnutia účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. a preto mu nemohol byť priznaný starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Rozhodnutia odporkyne z 5. januára 2007 v spojení s rozhodnutiami z 23. augusta 2007, 23. novembra 2007 a 25. januára 2008 krajský súd zrušil ako nezákonné z dôvodu, že nemajú oporu v zákone, pretože rozhodnutím z 5. januára 2007 a jeho zmenovými rozhodnutiami odporkyňa zrušila rozhodnutie z 26. júla 2006, pričom však znovu zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok. Keďže žiadosť navrhovateľa opätovne nevyhovela, podľa názoru krajského súdu nemala zrušiť ani predchádzajúce rozhodnutia.“.

Z pripojeného rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 9 So 159/2011 z 31. októbra 2012, ktorým najvyšší súd na odvolanie Sociálnej poisťovne potvrdil rozsudok krajského súdu č. k. 26 Sd 47/2011-25 z 23. júna 2011, vyplýva, že krajský súd «zrušil rozhodnutie odporkyne číslo 48112014100 z 13. decembra 2010, ktorým odporkyňa podľa § 21 zákona č. 100/1988Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a podľa § 259 ods. 1 a § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a čl. 33 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 1 2 8) priznala navrhovateľovi od 7. júna 2005 starobný dôchodok v sume 2590 Sk mesačne, teda v pomernej časti zo všeobecného systému sociálneho poistenia.“ ...

Pochybenie Sociálnej poisťovne oba súde videli v tom, že „pri výpočte sumy starobného dôchodku navrhovateľa podľa oboch právnych noriem z dôvodu, že pre určenie jeho sumy nezohľadnila príjem, ktorý navrhovateľ dosiahol počas výkonu služby policajta

v období od 1. decembra 1975 do 31. augusta 1999. Podľa názoru krajského súdu neexistuje právny dôvod pre nezohľadnenie zárobku navrhovateľa, ktorý dosiahol počas výkonu služby policajta zvlášť, ak mu tento príjem doteraz nijakým spôsobom zhodnotený nebol. Pre určenie výšky výsluhového príspevku bolo rozhodujúce trvanie služobného pomeru a služobný plat zistený podľa § 218 ods.1 zákona č. 73/1998Z. z. To znamená, že celkový príjem navrhovateľa, ktorý dosiahol počas služobného pomeru a z ktorého plnil odvodové povinnosti, sa vo výške priznaného starobného dôchodku bezdôvodne neodrazil a to napriek tomu, že dôchodkové poistenie je založené na princípe vzájomného plnenia, takže ak poistenec v priebehu aktívneho pracovného života odvádzal finančné prostriedky do tohto systému, v prípade predpokladanej sociálnej udalosti je z tohto systému finančne zabezpečený za podmienok daných zákonom. Nesprávne právne posúdenie otázky započítania zárobku navrhovateľa, ktorý dosiahol počas výkonu profesionálnej služby policajta spôsobilo nesprávne určenie sumy starobného dôchodku podľa obidvoch právnych noriem a tým i nesprávnosť napadnutého rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku, pokiaľ išlo o určenie jeho výšky.“.

Zatiaľ posledným rozhodnutím— uznesením sp. zn. 10 So 11/2014 z 11. februára 2015 najvyšší súd na odvolanie Sociálnej poisťovne zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 26 Sd 20/2013-30 z 24. októbra 2013. Krajský súd svojím rozsudkom zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. 481129014100 z 12. decembra 2012 z dôvodu, že „preskúmané rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci“. Vychádzal pritom zo záveru, že „krátením starobného dôchodku pri aplikácii čl. 33 ods. 2 Dohovoru odporkyňa konala nad rámec jej zákonných oprávnení, preto v ďalšom konaní má opätovne rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok bez nenáležitej priamej aplikácie čl. 33 ods. 2 Dohovoru“. Dôvodom, pre ktorý najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil, bolo zistenie, že krajský súd pri svojom rozhodovaní v tejto veci nerešpektoval právny názor najvyššieho súdu vyslovený v judikáte č. 55/2011 (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2011) či napr. v rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 So 59/2012 z 13. augusta 2012 vo vzťahu k aplikácii „čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, ktorý bol

vyhlásený v Zbierke zákonov ČSSR pod č. 416/1991Zb. a má charakter medzinárodnej zmluvy majúcej prednosť pred zákonom (čl. 154c Ústavy Slovenskej republiky), ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku“.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd „v uvedenej veci nedostatočne zistil skutkový stav a nesprávne a nespravodlivo právne posúdil prejednávajúcu vec. Pri aplikácii práva, ako vyplýva z odôvodnenia Uznesenia, NS SR uprednostnil neobjektívne a zákonu odporujúce tvrdenia SP, ktoré SP uviedla vo svojom odvolaní proti rozsudku KS BB, odvolávajúc sa na znenie čl. 33 ods. 2 Dohovoru, podľa ktorého je povinná v rozhodovacej činnosti aplikovať Dohovor priamo bez potreby osobitného zákona a rozhodnutie č. 55 uverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 5/2011 je podľa nej záväzná ako pre ňu, tak aj pre rozhodovanie KS BB.“. Najvyšší súd podľa názoru sťažovateľa nezohľadnil ani jeden z podstatných dôkazov, ktoré uviedol vo svojich vyjadreniach, ani neodôvodnil, prečo dôkazy nevykonal, v dôsledku čoho jeho postup «nemožno hodnotiť inak ako odporujúci základnému právu na súdnu ochranu zaručenému v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právam na spravodlivé bez prietahov vedené súdne konanie zaručených v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a slobodách.

...

Názor NS SR pri výklade a aplikácii čl. 33 ods. 2 Dohovoru v citovanom uznesení... (podľa názoru sťažovateľa) popiera samotný zmysel a znenie čl. 33 ods. 2 Dohovoru, keď uvádza, „že v prípade súbehu nárokov na starobný dôchodok tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) je v zmysle Dohovoru možné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť, a to najviac o sumu, ktorá neprevyšuje sumu výsluhového dôchodku (výsluhového príspevku považovaného za výsluhový dôchodok)“. Z gramatického a logického výkladu znenia tohto článku jednoznačne vyplýva, že ak má alebo, ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku

ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môže členský štát, pre ktorý je v platnosti tento Dohovor, krátenie alebo zastavenie dávky sociálneho zabezpečenia uplatniť za určených podmienok a v určenom rozsahu vo vnútroštátnom zákonodarstve len zákonom, ale to aj nemusí uplatniť. Ak to štát neuplatní vo forme zákona (čl. 13 ods. 2 Ústavy SR), tak krátenie alebo zastavenie výplaty dávky sociálneho zabezpečenia logicky ani vôbec neprichádza do úvahy.».

Samo rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 9 So 214/2008 z 28. októbra 2009 (rozhodnutie č. 55 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2011) označil sťažovateľ za bezprecedentné a rozporné s čl. 1 ods. 1, 2 a čl. 2 ods. 2 v spojení s čl. 144 ods. ústavy, pretože bol toho názoru, že si v ňom najvyšší súd atrahoval legislatívnu kompetenciu zákonodarcu majúc súčasne použitie rozhodnutia č. 55 v rozhodovacom procese pri priznávaní starobných dôchodkov za vylúčené v zmysle § 209 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Na záver sťažovateľ uviedol, že „*ak najvyšší súd v citovanom uznesení bez akéhokoľvek odôvodnenia na toto neprihliadal, mám za to, že jeho postup a aplikácia práva je nezlučiteľná s Ústavou SR a Dohovorom o ľudských právach a základných slobodách. Týmto došlo k porušeniu môjho práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a zároveň aj k porušeniu základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe zaručeného čl. 39 ods. 1 Ústavy SR*“.

Sťažovateľ dôvody svojej sťažnosti zhrnul tvrdením, že „*Ako občanovi mi ku dňu 07. 06. 2005 podľa čl. 39 ods. 1, 3 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy SR, podľa príslušných ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a čl. 19 Dohovoru vznikol nárok na priznanie a vyplácanie starobného dôchodku každý mesiac v sume 13.065,-Sk, ale SP bola táto suma krátená jej rozhodnutím zo dňa 13. 12. 2010 na sumu vo výške 2.590,-Sk a rozhodnutím zo dňa 12. 12. 2012 spätne upravená na sumu vo výške 3.670,-Sk.*

Dôchodkový vek som dosiahol už 20. 11. 2003. NS SR ako súd odvolací nesprávnym právnym posúdením prejednávanej veci a nesprávnou aplikáciou príslušného zákona a Dohovoru vo svojom rozhodnutí, ktorým zároveň zrušil rozhodnutie KS BB, priznal SP právo na krátenie uvedenej sumy, a tým ma po dlhej dobe domáhania sa svojich legitímnych práv opätovne postavil do pozície právnej neistoty. Predovšetkým všeobecným súdom a osobitne NS SR v prejednávanej veci vyplýva z ustanovenia § 2 O. s. p. povinnosť dbať na to, aby nedochádzalo k porušovaniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb, a aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb. Vyššie uvedeným rozhodnutím NS SR však boli moje ústavou garantované práva porušené, a to so zneužitím zásahu do legislatívnej právomoci Národnej rady Slovenskej republiky (aplikáciou Rozhodnutia č. 55).“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a následne vydal nález, v ktorom vysloví, že:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ], nar.: [REDAKOVANÉ], trvalé bytom [REDAKOVANÉ], na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé a bez prieťahov vedené súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a tým aj základné právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe zaručené v čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. 02. 2015, sp. z n. 10So/11/2014 bolo porušené.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. 02. 2015, sp. zn. 10So/11/2014 a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ], nar.: [REDAKOVANÉ], trvalé bytom [REDAKOVANÉ], finančné zadostučinenie v sume 90.000 Eur (slovom: deväťdesiatisíc eur), a to do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ], nar.: [REDAKOVANÉ], trvalé bytom [REDAKOVANÉ], trovy právneho zastúpenia v sume 175,02 Eur (slovom: stosedemdesiatpäť eur dva centy) na účet jeho

zvoleného splnomocneného zástupcu JUDr. Miloša Mađara, PhD., LL.M., advokáta, MAĐAR & Partners, s.r.o., advokátska kancelária, v lehote dvoch mesiacov odo dňa doručenia tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 39 ods. 1 ústavy občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Ústavný súd musí pri svojej rozhodovacej činnosti zohľadňovať platnú právnu úpravu v oblasti rozdelenia právomoci, a teda zohľadňovať aj založenie právomoci všeobecných súdov vo veciach správneho súdnictva podľa § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

Vychádzajúc z citovaných ustanovení ústavy, zákona o ústavnom súde a Občianskeho súdneho poriadku a podstaty sťažnosti sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľa treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

V predloženej sťažnosti sťažovateľ síce žiada vyslovenie porušenia svojich základných práv zrušujúcim uznesením najvyššieho súdu, jeho výhrady však smerujú okrem očakávania meritórneho rozhodnutia odvolacieho súdu najmä voči postupu a postojom Sociálnej poisťovne v niekoľkoročnom konaní o jeho starobnom dôchodku, resp. o jeho výške.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 74/07).

Ústavný súd musí konštatovať, že odôvodnenie sťažnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je dostatočné a zrozumiteľné. Najvyšší súd sa riadne vecne zaoberal Sociálnou poisťovňou napadnutým rozsudkom krajského súdu, svoje rozhodnutie založil na komplexne zistenom skutkovom stave, ktorý právne posúdil na základe príslušných právnych predpisov interpretovaných v súlade s ústavou. Napriek tomu, že z hľadiska sťažovateľa nejde o jednoznačný úspech v konaní (ako by znamenal potvrdzujúci rozsudok), najvyšší súd dodal, že krajský súd „*vychádzajúc z iného právneho názoru, ponechal bez povšimnutia námietky navrhovateľa uplatnené v podanom opravnom prostriedku o nesprávne uvádzanej dobe ZVS a služobného pomeru v PZ SR, ako aj dobe zamestnania získanej zo všeobecného systému, jeho úlohou v ďalšom konaní bude znova posúdiť zákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne v zmysle citovaného právneho názoru odvolacieho súdu, vrátane vypořádania sa s uvedenou námietkou*“.

Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ bude mať v novom konaní pred krajským súdom možnosť predniesť (či už ústne alebo písomne) a obhajovať svoje názory aj ním uplatňované nároky.

Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný jeho postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do rozhodnutia najvyššieho súdu a ním vysloveného právneho názoru.

Za tejto situácie nemohlo uznesením sp. zn. 10 So 11/2014 z 11. februára 2015 dôjsť k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a následne ani jeho základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 ústavy, i keď treba prisvedčiť výhrade sťažovateľa, že zákon, ktorý by mal predstavovať sociálne istoty, bol od svojho prijatia v roku 2003 už vyše 50-krát novelizovaný.

Keďže ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 druhej vety zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú, vzhľadom na tento záver sa ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2015